Ч. 96. Чернівцї, пятниця дня 2. (14.) мая 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин.
Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Два голоси.

Тридневу бучу в радї державній минувшого тижня ми описали. Тепер про ту бучу ріжні ґазети подають свої замітки. Тому, що минувшої суботи порушено у Відни і справу Русинів в Галичинї і на Буковинї, то не від річи буде дізнати ся, як на сю справу задивляють ся дві рускі ґазети, одна умірковання, а друга опозицийна.

„Руслан“ так пише:

Три повні днї кипіла завзята, невидана борба в парляментї віденьскім. А о що розходило ся? Чи о істноване теперішного кабінету? Чи може нарушено основи конституциї австрийскої? Чи може стало ся щось протизаконного? Нї, не в тім лежала дїйсна причина борби. Не розходило ся тут о личність керманича внутрішної полїтики Долитавщини, не зломано і конституциї австрийскої, не нарушено нїяких принципіяльних і непринципіяльних законів державних. Били вправдї на все те, ударяли то в сю то в другу струну, але дїйсна причина бою лежала в тім, що теперішний кабінет а з ним і теперішна парляментарна більшість мали сьмілість сказати геґемонам нїмецким, що Австрия не є нїмецкою державою, що централїзм нїмецкий се річ пережита та що основні державні закони суть на те, щоби їх виконувати. Ось в чім лежала дїйсна причина тяжкої, тридневої боротьби! Чехам, яко народови, що від віків стояв на сторожи інтересів славяньских народів в Австриї, вимірено справедливість.

Відтак пригадує „Руслан“ давні часи, переходить головні фази австрийскої конституциї і розвою австрийских народів, тай каже:

„Поляки висвободили ся з ярма ґерманїзациї вже в 1867 роцї. Чехи доперва в трийцять лїт пізнїйше. Аж сеся рада державна надїлила їх рівноправностию язиковою. Аж тепер вимірено їм справедливість. А буча, котру звели при тій нагодї Нїмцї, се лише сумне сьвідоцтво шовінїзму національного.

Нинї прийшла вже черга на рівноправність язикову всїх народів долитавских. О се упімнули ся Русини, Словінцї і Хорвати устами Сустерчіча. А констеляция полїтична для позискання такої рівноправности не согірша. Русини, Словінцї і Хорвати, получені в один клюб, що числить 35 членів, суть нинї тим тягаром на вазї парляментарній, що в критичних хвилях буде рішати. Так звані меньшости національні, доси упослїджувані, найшли ся разом, щоби спільними силами постояти і за свої незадавнені права. Робота тяжка. Полудневі Славяни мають перед собою Нїмцїв і Італїянцїв, Русини — Поляків. Може бути, що нам не прийде ся так тяжко добороти ся своїх прав язикових, позаяк наш терен відмінний, позаяк порозуміне межи Поляками а Русинами лежить в інтересї обох народів і позаяк у нас давні і новійші розпорядженя язикові підготовили вже ґрунт до покінченя язикового спору. Ми вдоволимось, наколи в судах наших урядники будуть лише строго придержувати ся істнуючих вже розпоряджень язикових а власти полїтичні виконувати-муть совістно найновійше розпоряджене кн. Санґушка. Вдоволене, з яким польскі посли приняли розпорядженя язикові для Чехів, є для нас запорукою, що у нас в тім напрямі борби не буде. Най урядники галицкі послужать в рівній мірі обом народам, щоби оба народи могли свобідно і спільними силами послужити економічним і суспільним потребам краю. Єслиж ґр. Баденї приложить до того і свою „сильну“ руку, то житє обох народів в Галичинї поплине широким, спокійним руслом. Ми поборемо з легкостию з одної сторони нан-московскі, а з другої інтернаціональні змаганя.“

Опозицийне „Дѣло“ задивлює ся на сю справу інакше. Єго дописуватель з Відня так характеризує подїї з минувшого тижня: „Ми певні того, що ґраф Баденї зробив чистий купецкий інтерес тим актом „справедливости“. Єму треба було есконтувати вексель виставлений молодо-Чехам і він часть векслевої суми заплатив. Як-би сей вексель був ґраф Казимир виставив серед иньших полїтичних обставин Нїмцям на шкоду Чехів, був би також мав по своїй сторонї „коло“, клерикалів і всїх тих полудневих Славян з Русинами, де один хиба Господь Бог зможе визнати ся в їх полїтичних принципах чи поглядах. І знов величала би рептильна праса „справедливість“, знов поклав би „Руслан“ наших правительственників на педесталь героїв...

Нам треба бути того погляду, що язикові права народностий належить управильнити законом, і то основним законом державним при подїлї держави на териториї національні. Ми Русини страшно збогатили ся такими мінїстерскими розпорядженями! Перший-лїпший почтовий експедієнт нїчого собі з них не робить і треба кождий руский рецепіс чи кореспондентку осібно висварювати. Анї слова, Чехи зробили на розпорядженях (очевидно як довго мінїстри знов не скасують) знаменитий інтерес. Там є замкнена нїмецка область, в 38-судових повітах населене чисто нїмецке. Перед кількома роками я мав нагоду звідувати ті околицї і чимале було моє здивоване, коли я в Чехії через протяг цїлих тижднїв не подибав Чехів, скрізь Нїмцї. Статистика виказує там декуди лиш 1% населеня ческої народности. Коли там у всїх урядах установлено повну рівноправність ческої мови, і урядники мусять виказати ся знанем ческої мови в слові і письмі, то о скілько більше наказує „справедливість“, щоби в західній Галичинї, на Мазурах, скрізь урядували по руски, бо там живе пропорціонально значне число людий рускої народности, і се число сам ґраф Казимир, взглядно єго помічники раз у раз збільшають переношенем „ze względów służbowych“. Шкода, дуже велика шкода, що такої „справедливости“ не домагає ся анї „Руслан“ анї компанїя наших правительственників. Не дочекавшись такої „спра-

---

49)

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Таким чином в домі Левіцких настала веселїйша година; всї мали надію, що житє їм зложить ся красше, нїж можна було торік думати. День за днем минав їм спокійно; они не лякали ся тих страшних справоздань по ґазетах про холеру, яка лютувала тодї в Гамбурзї і в Росиї, і в близькій Угорщинї прокидала ся. На тій холері они навіть зискали, бо тепер аж приємнїйше було їм ходити по селї; не видко було звичайних гноївок перед порогами хат і кирницї були понаправлювані, відвічні багнисті баюри поспускані, а що найчуднїйше: бачили нераз навіть вікна у хлопских хатах отворені, чого і в найбільшу спеку селяни не роблять, бо їх вікна позабивані цьвяхами. То Заборовский таке завів не ласкавими словами, лише криком, аби — як казав — хата була хатою а не вонючою стайнею. Таку прислугу зробила холера Залїсю, хоч і сего року до села не навідала ся.

І відносини між двором а приходством стали сего лїта живійші завдяки молодому товариству, до котрого війшла і Маня. Старі Левіцкі і тепер не жили по приятельски з Заборовским і не відвідували єго, але молоді на прогульках мали надто часто нагоду сходити ся і бавити ся разом. Маня глядала їх радо і нїкому найменшим словом або поведенем не дала відчути, що она дїдичка. Єї зараз полюбили обі панни Левіцкі, Наталка і Зоня. Заходили також до парку Заборовского, приходив там і Славко і Ґенко і Дорош, находили все якусь розривку, так що ферії минули мов один тиждень.

А закінчили ся ті ферії найлїпше, бо весїлем Дороша. Він не думав відтягати справу і Левіцкі також не думали. На весїлю було знов богато панночок: була і Лановичівна і Черминьска і Красницка — бабуся Клявдзя не могла втерпіти, щоб не звернути особлившої уваги Славка на них, однак безуспішно; він нїчим не дав знаку, що заінтересував ся котрою з них. На весїлю була також мати Дороша, прибрана вправдї по селяньски, але так добірно як нїколи (о се вже син постарав ся); она сидїла поруч з Левіцкими за столом, а єї лице сияло з радости. Видко нїколи не сподївала ся такого щастя, щоб один з єї синів брав у панотця доньку. А ті сини єї, що остали ся і на будуче бідними хлопами, сидїли там у другій комнатї разом зі Славком, без котрого не були би вміли і рушити ся серед такого паньства.

Маня була на слюбі разом з батьком, але на гостину і на забаву батько єї не пустив... Казав, що не жив так з Левіцкими, щоб се було можливе. Славкови було дуже прикро...

XX

Минули ферії, Дорош відїхав з жінкою до Львова, Ґенко виїхав до братасьвященика, малий Славко Заборовский до ґімназиї, повесїльні вражіня притихни і в Залїсю зробило ся знов для Славка і Манї глухо і скучно. Они й самі сходили ся тепер рідко.

Але не довго було так скучно. Склала ся пригода незвичайна і цїкава. Всї залїські люди без виїмки заінтересували ся нею.

В недїлю зрана, тілько осїнне сонце ясно засьвітило, Козак уже походжав по

ведливости“ зі сторони ґрафа Казимира, тим менше зі сторони шляхтичів, анї також ініциятиви зі сторони правительственників, остаточно будуть мусїли рускі опозицийні посли виступити з таким внесенем. Ваш кореспондент уже тепер затирає руки, бо тут стане по сторонї рускої „справедливої“ справи не тілько цїла опозиция але і з правиці, коли не молодо-Чехи, то певно християньско-славяньский клюб (35 голосів!), де посол Барвіньский здобув собі сильну позицию і значінє. Та що-ж, коли полїтика не знає сентиментів! Побоюємо ся, що замісць теперішної „справедливости“ прийде иньша амунїция, — які там небудь „висші державні інтереси“, аж надто часто ідентичні з інтересами шляхотского польского кола, не позволять на таку „справедливість“. Як не одно, то друге, а рация все буде по сторонї ґрафа Казимира, бо-ж ті панове мають мандати з єго ласки...

Сли би хто хотїв діждати ся від теперішної більшости парляментарної „всяких социяльних і економічних реформ“ (слова „Руслана“), то стане ся се певно не добровільно, бо при добрій воли она мала доси доволї часу на социяльні реформи. Від більшости треба вимусити ті реформи, здобути собі силою, і на те власне є опозиция в австрийскім парляментї. Тая опозиция доказує чудес! Колись посли з більшости сидїли собі супокійно дома, лиш інкасували дієти, не зголошуючись анї хорими анї перешкодженими. Нинї вже не так! Страха ради наказало правительство, щоби всї тут сидїли, бо більшість тепер чисельно дуже незначна. Серце радує ся, коли бачимо заповнені всї шість фотелїв наших правительственників. Нинї потрудив ся навіть посол Мандичевский, прибувши з тепленької надвірняньскої „резиденциї“ на нинїшне засїданє. Цїкавим зором поводить навкруги, а скептичним о стілько, о скілько важким каменем лежить єму на серци брак „позитивної роботи“ і „социяльні та економічні реформи“...

Як бачимо, Руслан і Дѣло мають відмінні думки що-до причин, з яких вийшло розпорядженє язикове, і що-до плянів на будуче. Хто знає сю межинародну торговицю, звану парляментом, той згодить ся з думкою, що там більше перемагають купецкі змови і підступи, як етичні почутя справедливости, прихильности до других народів і т. п. Гарна будуччина для Русинів, яку малює „Руслан,“ певно не буде така гарна, коли ми сповненя єї будемо надїяти ся і від Поляків, котрі нїби-то мають інтерес в тім, аби нась підтримувати (?!); та будуччина залежить лише від нас. Покладати надїю на другі народи по тілько розчарованях нерозумно і шкідливо. Нїкому не залежить на тім, аби ми жили по людски, лише нам самим.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 13-го мая 1897.

Посол др. Степ. Смаль-Стоцкий скликує в недїлю для 4. (16.) мая на годину 3. пополудни в Рогізнї в домі господаря Гаврила Гаврилця (недалеко церкви) своїх виборцїв і громадян з Рогізни, аби здати їм справу зі своєї дїяльности в соймі. Посол Стоцкий загадує обїхати всї більші села свого повіту, звідки є послом, зі справозданем; отже з подальших сторін виборцї не потребують до Рогізни приїздити.

Буковиньска середна школа. Товариство учителїв середних шкіл на Буковинї на послїднім зібраню обговорювало справу мешкань учеників середних шкіл. Проф. др. Франк і Вота реферували сю справу, опираючи ся на богатім материялї, зібранім в протягу двох лїт. В самих Чернівцях они звидїли більше як 200 мешкань учеників. Справозданє представило в дуже сумнім сьвітлї мешканя учеників. За найлїпший спосіб, як зарадити тій нещасній недогодї з мешканями, радили референти закладати інтернати. Зібранє прилучило ся до того погляду і приняло внесенє дир. Мандичевского, що відвічальних опікунів має ся поучити, які обовязки тяжать на них супротив учеників, повірених їх доглядови. Радник шкільний Клявзер поставив внесенє, щоби товариство постарало ся о признанє якоїсь суми з державної льотериї на добродїйні цїли на устроєнє інтернатів на Буковинї. Проф. Вота радив, щоби при учительскій семинариї заложити інтернат при помочи стипендий, які там роздають на 10.000 зр. річно.

Руска рільнича школа в Кіцмани. Народна Часопись подала за нами вістку про сю школу, а від себе таку замітку: Руска школа рільнича в Кіцмани може мати важне значінє і для галицких Русинів господарів, іменно же з тих сторін, що близько Буковини, як н. пр. снятиньский і коломийский повіт та полуднева часть борщівского, що безпосередно припирають до Буковини. Правда, що галицкі Русини не будуть могли користати з вільних місць в сїй школї, але могли би там уміщати ся за оплатою. Галицкі рускі господарі повинні би користати і з сеї школи та посилати туди своїх дїтий. Треба би, щоби раз наші люди перестали видїти все щастє лиш в таких становищах як становиска поменших урядників, учителїв і сьвящеників. Навіть господар на однім морзї, скоро він чоловік образований, меткий і господарний, учений господар, може собі лїпше стояти як який урядник, учитель або сьвященик. До того він ще собі чоловіком свобідним, независимим, паном своєї волї; не має над собою нїяких наставників. Бути господарем хоч би й маленьким, на однім морзї, дуже красно і добре, але до того треба науки і працї. Отже нехай наші господарі користають з науки господарства де лиш можна, хочби й на Буковинї та не покидають ся землї, нехай дають учити господарства своїх дїтий, то бодай з них будуть колись більші, поступові, бо учені господарі. Руску рільничу школу в Буковинї повитають длятого радо і галицкі Русини.

Великі цїсарскі маневри відбудуть ся сего року найперше межи 2. корпусом (Відень) і 1. корпусом (Краків). Терен маневрів межи Мах і Бечва на моравско-угорскій границї, куди помаширують оба корпуси. Цїсар замешкає на той час в Бистрици в замку барона Лявдона. Звідси поїде монарх до Дальматиї, де відбудуть ся комбіновані маневри двох бриґад армії з ескадрою фльоти военної. Найбільші маневри будуть в околици місточка Тотіс межи Пештом і Пресбурґом, де возьмуть участь чотири корпуси. На послїдні маневри прибудуть: нїмецкий цїсар Вільгельм II., саский король Альберт, румуньский король Кароль I. і сербский король Александер I. Говорять також і про приїзд російского царя, однакож на-разї се лиш поголоска.

За вибір Люеґера на бурмістра Відня против волї і бажаня жидів висьвідчено їм теж одну ласку, а іменно відзначено старшого рабіна у Відни, др-а Ґідемана високим ордером. Ґідеман був оногди у цїсаря з подякою за те відзначенє. Він промовив: Дякую за відзначенє, в котрім мої співісповідники видять признаку незмінної ласки монарха в тих так тяжких для них часах.“ — А на те відповів цїсар! Тїшить мене се дуже, що ви так поняли се відзначенє. Впрочім оно вам і лично належить ся“.

Обовязкова оборона огнева. Справу оборони огневої в сельских громадах Галичини полагоджено щасливо. Видїл краєвий видав розпорядженє, силою котрого мають видїли рад повітових заводити в сельских громадах свого повіту обовязкову оборону огневу. Кождий мужчина віку від 18 до 42 лїт, осїлий в громадї, о скілько не є калїкою, належить до обовязкової оборони огневої і повинен в місяцях: маю, червни, липни, серпни і вересни в першу недїлю кождого місяця, а на случай непогоди в одну з слїдуючих, по вечірни ставити ся в урядї громадскім, щоби відбувати вправи в службі оборони огневої, а крім того має явити ся безпроволочно в часї пожару. Вільними від того обовязку є військові всїх степенїв, позістаючі в чинній службі, далї сьвященики і духовні всїх обрядів, а також ті, що будуть увільнені від того обовязку начальником громади. Хто в служ-

---

своїм біднім газдівстві. Молив ся. Відмавляв в голос „Отче наш“ і „Богородицю“ і притім випускав на пашу корову, котру купив собі за гроші доньки. А далї вже на городї почав молитву: На осияньскій горі росте зїлє в долинї; Матенька Божа спочивала, свого сина визирала. Сину мій возлюблений, приснив ми ся сон пречудесний: що тебе жидове ймили, на три дерева розпяли, на калину, на щедрину, на мандрину. (Ано, краса! — крикнув ту на корову, що не хотїла йти). Рученьки на розпятю, ноженьки на прибитю, на голову терновий вінець клали, гвоздями прибивали. Місяць ся змінив, сонїчко сайшло, Матенька Божа прийшла, свого сина знайшла і повела на синє море, з синих морів на Божиї рани, з Божих ран на золотий камінь. — —

І ту Козак урвав молитву, так задивував ся, коли глянув на дорогу. Дорогою надїхала повозка, а в ній панї. Се ще нїчо — алеж та повозка і та панї станули перед Козаковими воротами. Панї злїзла помалу з повозки і, замітивши Козака, пустила ся просто до него. За нею зараз вибігла з хати друга жінка Козака і два сини єго, стали собі перед хатою і дивлять ся. Панї, знати, молода, але лиця не видко, заслонила собі серпанком. Аж в городї перед Козаком підсунула серпанок на чоло. Цїкава річ... Всї троє підходять близше.

А Козак забув і про молитву і про корову, стоїть простоволосий і з місця не рушить ся. Поправляє на собі драну кожушину і очий не зводить з панї. А она, як підійшла до него близше, то й кинула ся єму з плачем на шию, обнимає єго, по руках цїлує і жалібними словами промовляє:

— Татунцю мій рідненький, ви мене не пізнаєте?!

— Гм... каже Козак — та се ти, Аннице!

— Я, татунцю!

— А що, гроші привезла?

Анниця опустила на хвилю безрадно руки... Але зараз прийшла до себе і каже сухим голосом:

— Привезла, привезла... я до вас приїхала вмирати...

— Що? А на що вмирати, як гроші є? А де они?

— Маю в куфрі. Треба куфер зняти з воза.

Козак кликнув синів, побігли до повозки, зняли куфер з воза і занесли єго скоренько до хати.

Тимчасом Анниця стояла засумована хвилинку в городї, кинула оком на свою мачоху, але не важила ся до неї приступити. Відтак пішла заплатити візникови, котрий також немало чудував ся, що таку паню привіз до такої бідної хати, і вернула ся до хати.

Хата була брудна, вогка, закоптїла і стухла. Мале порося рохкало вдоволено під лавою. Мачоха виганяла вперті кури з великим криком, а брати стояли мовчки коло жовтої величезної груби, на розї котрої було чорне місце, де палили ся вечером замісць лямпи скалки, а дим ішов у малий чорний димар, що із стелї звисав над сим місцем. Старий Козак засував з тяжким трудом великий куфер доньки в кут, мов хотїв єго сховати перед людскими очима, і дивував ся, чому він такий тяжкий.

бі, як також в часї ратунку підчас пожежі не послухає зверхника, заплатить кару, яку присуджує зверхність громадска. Оборона дїлить ся на два відділи: 1 відділ ратунковий, до ратованя людий, майна і розриваня загрожених будинків, 2. відділ водний до служби при сикавцї і достави води. Догляд над виконуванем обовязків оборони огневої належить до зверхности громадскої, а надзір над справованем обовязку зі сторони зверхности громадскої і контроля орґанїзациї огневої, належить до виділу ради повітової. Коли отже виділи рад повітових припильнують виконаня того рнзпорядженя, то в короткім часї сельскі громади нашого краю будуть мати обовязкові сторожі огневі.

В Парижи спалив ся цирк майже до нащадку дня 9. мая о год. $^1/_2$ 8 вечером. З людий не прийшов нїхто до нещастя. Сей цирк стояв близько місця недавної страшної катастрофи.

Поверхи а довгість віку. Угорский гиґієнїст Корнозі зібрав статистику, після котрої обчислив пересїчну довгість житя мешканцїв, що занимають ріжні поверхи в домах. Отже мешканець:

сутерин	має спромогу	жити	39 лїт	11	місяцїв
партеру	„ „	„	43 „	3	„
1 і 2 пов.	„ „	„	44 „	2	„
3 і 4 пов.	„ „	„	42 „	—	„

Помешкане сутеринове завсїгди є нездорове в наслїдок вогкости, недостачі воздуха і сьвітла: лїпше вже діє ся на партері, найлїпше на двох перших поверхах, особливо на другім. Воздух міский в висших верствах є чистїйший і проте сприяє більше здоровлю. На висших поверхах довговічність уменшує ся, позаяк велике число сходів впливає відемно на орґанїзм.

Против жіноцтва. Перед кількома тижнями ми донесли, що у львівскім окрузї шкільнім переперли учительки до ради шкільної на заступницю учительства Вінкентию Льоншам, і краєва рада шкільна затвердила сей вибір. Учителї львівских шкіл народних внесли тепер рекурс супротив того до мінїстерства просьвіти, де навели кілька неправильностий при виборі а також і те, що устава говорить про „одного“ заступника учительства в окружній радї шкільній, отже про мужчину а не про женщину. Дальше рекурс каже, що учителї львівского повіта не могли би інакше вибрати собі нїколи заступника, бо 6-клясові жіночі школи, зорґанїзовані від давна, мають о $^1/_3$ більше учительок нїж чотироклясові школи мужескі, тож жіноцтво має запевнену перевагу голосів. Цїкаво, як полагодить мінїстерство сю справу.

Дивна пригода. В недїлю 10. мая в полудне вертала публичність товпами улицею Батория у Львові і з проходів, коли нагло коло карного суду роздав ся крик: трамвай електричний переїхав жінку. І справдї так було. Візник трамваю електричного ч. 4 не усьпів мимо повільної і осторожної їзди здержати воза, коли зовсїм несподївано найшла ся якась жінка під колесами. Віз сейчас задержали і завернули з великою осторожностию. На превелике здивоване усїх присутних показало ся, що якимсь незвичайним чудом жінцї нї волос з голови не спав. Упала так щасливо, що віз перейшов понад нею, навіть єї не доторкнувшись. Але зацїкавлене зросло ще більше, коли, заким публичність приглянула ся жінцї близше, она нї сїло нї пало кудись в товпі задїла ся. Метка була людина!

Великий злодїйский склад відкрила сими днями полїция близько Перемишля. В ярі лїса на Липовици, три кільометри від міста, устроїли невислїджені доси злодії справдїшний склад біля, одежі і всякого рода других річий, укритих в кущах і під корінями дерев. Кромі пак, звязаних і готових до перенесеня, найдено навіть кілька пар чобіт з острогами (імовірно з крадежи у офіцирів) і иньші річи.

Найновійше винайдене. Ґузики і кулї білярдові з картофель, то послїдна новість, на яку здобув ся промисл при помочи чарівницї хемії. Під впливом деяких кислот дістають картофлї таку твердість, що можна їх обробляти неначе ріг, кість або кість слоневу і передовсїм надають ся до виробу ґузиків і куль білярдових. А що набувають они також злудний вигляд кости слоневої і мож їм легко надати довільний тон барви, так що й знатоки не зможуть розрізнити сеї штучної кости слоневої від правдивої, то се найновійше примінене картофель найде борзо велике розповсюднене, хоч би для самої дешевости материялу.

Вломила ся до церкви в Строєштах Теодозия Сальван і закрала гроші та вартісні предмети. Она родом з Ґурагумори, тож вернувши до рідного села, почала вести дуже гуляче житє з двома ще парубками. Через те звернула на себе увагу жандармериї. Єї арештували і піддали строгому переслуханю. При тім признала ся злодійка до крадїжи. Єї віддано враз з товаришами до судового арешту.

Дрібні вісти. „Громада“ товариство Русинів у Відни устроює в память 38-них роковин смерти народного Кобзаря Тараса Гр. Шевченка концерт в суботу 15-го с. м. в сали Käufmännischer Verein“. I. Johannesgasse Nr. 4. — Вчера відбула ся на черновецкім унїверситетї промоция Бернарда Гуртіґа на доктора прав. - В суботу 15 мая пустить ся бальоном у воздухи Зенон Шиманьский з міского огорода в Чернівцях. — Православний войсковий капелян у Львові др. Николай Димитрієвич дістав титул протоерея. — З Пешту доносять, що угорске правительство наміряє завести там сїрниковий монополь. В такім случаю кожда пачка сїрників була-б заосмотрена правительственною бандеролею, як то є в Росиї. На разї ведуть ся в справі того нового тягару для населеня переговори з австрийским правительством. — Гради навістили Галичину дня 9. с. м. в многих околицях. На щасте спізнена ростинність не дуже ще від них потерпіла. Лише град, що впав у понедїлок в само полудне в Станїславові і в єго околици поробив по полях і по огородах значнїйші шкоди. В самім Станїславові жертвою граду впало множество шиб. — Віденьский маґістрат порішив виплачувати шкільній дїтворі за збиране хрущів маєвих задля знищеня по 2 кр. від кождої лїтри. Такий самий припис істнує в цїлій долїшній Австриї. — Дня 4-го мая о 5-ій годинї рано розстріляно в Монтгонї в Ішпанії пятьох анархістів засуджених на смерть за динамітний замах, якого допустили ся в часї процесиї в сьвято Божого Тїла в Барцельонї. — Фока у Відни, що торік лишив бомбу в одного слюсаря, від котрої згинув челядник, засудили на досмертну вязницю. — Для завідуваня містом Серетом на місце розвязаної ради громадскої мають установити комісарем конципіста серетского Івана Капустиньского — При вчерашнім страйку мулярів арештовано 18 робітників. Войско ходило по містї і стояло перед маґістратом, хоч поважнїйших забурець не було. Робітники удали ся до послів Дашиньского і Штравхера о опіку против полїциї.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 13-го мая 1897 року.

Відень. Pester Lloyd доносить, що вістки про димісию угорского ґабінету мінїстрів не мають жадної підстави.

Царгород. Рада мінїстрів підприняла ріжні міри що до завідуваня окупованого грецкого краю.

Атени. Вчера не було битви анї коло Домокос анї коло Гальмирон. Всї грецкі війска поутїкали з великими стратами до Арти.

Анниця війшла в хату і привитала ся: — Слава Ісусу Христу!

— Слава на віки! — відповіли всї гуртом.

Хвиля мовчанки. Всї не знають, що з собою починати. Найскорше орієнтує ся старший брат Анницї, Андрій, підбігає до розбитого віконця і змітає долонею лавку.

— Сїдай, сестро! — каже.

— Чекай, Андрію, я ще з вами не привитала ся — відповідає Анниця слабо і покашлює. — Ви мене, здає ся, не пізнали?

— А не пізнали! Якже — така панї!

Анниця цїлує мачоху в руку, хоч та не дає ся, відтак цїлує ся з братами в лице. Дїє ся то незручно, бо паробки не привикли цїлувати ся з панями. Молодший Микола хапає несьвідомо сестру за руку і цїлує єї.

Анниця сїдає на лавку під розбитими вікнами.

— Що чувати у вас?

— А що-ж би? біда! — відповідає Козак.

— Ти зза моря? — питає ся брат Андрій.

— Зза моря. Три недїлї їду і їду, аби тілько скорше до вас... аби ту... Анниця не договорює, тихий плач не дає їй.

— Ти бо, сестро, чогось дуже змарнїла? З дороги видко?

Сестра мовчить і обтирає сльози.

— Нї, не з дороги — каже по хвилї — а так, я дуже хора. Груди мене болять... Ходїм на двір, ту менї годї дихати.

Молодший брат чогось здогадує ся і виганяє порося зпід лавки. Але Анниця проте виходить з хати; а за нею всї. Сїдає на стільчику і розглядає ся по околици. З лиця єї не уступають ся випеклї горячкою румянцї, в прекрасних, глубоко осаджених, великих мелянхолїйних очах являють ся що хвилї сльози... Она мовчить і дивить ся, а родина не знає, що з нею почати...

Оттаке було привитане Анни Смітової, вдови по американьскім реставраторі — привитане просте, грубе, без нїяких любощів.

Того дня Анниця, відпочиваючи по довгій подорожи в городї в тїни тичкового гороху, де казала собі постелити, майже нїчого не їла, а тілько плакала тихо, без слїз. Загриз єї тупий батько своїми першими словами і дальшими порадами, котрі не вмів убрати в делїкатнїйшу форму. Казав собі дати ключі від куфра, де донька сховала гроші, бо у него они нїби безпечнїйші нїж у неї. І не успокоїв ся доти, доки донька з портмонетки, яку мала при собі, не дала єму пятьдесятки. Козак пішов зараз у коршму, розголосив, що донька єго приїхала з великими грішми, і на радощах запив ся так, що сини мусїли в ночи принести єго з коршми і мов мертвого кинути в солому в стодолї. Там лежала і Анниця в засїку і сею новою сценою так зворушила ся, що до самісенького рана не спала.

(Дальше буде).

„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях
має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“
для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“
сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“
з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“
32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“
Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richters Apotheke in Prag.
Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Прекрасна повість Ольги Кобилянської **„Царівна“** вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісїмки, **і коштує лише 1 зр. 20 кр.**, з пересилкою нерекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденциєю визначає ся дуже поміж нашими новійшими повістями.

Купити можна в редакциї „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського **„В день сьвятої волї“** за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галїна **„Перші Зорі“** за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Для панів учителїв!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарнї „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях.

Перша на Буковинї
РУСКА ДРУКАРНЯ
в Народнім Домі
при улици Петровича ч. 2.
приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій.
ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.
Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.
Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Із Найвисшого приказу
Єго цїс. і кор. Апостольского Величества
устроює ц. к. дирекция льотерийних доходів
XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,
з котрої чистий дохід присьвятить ся
ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ
сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на
„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“
в Чернівцях.
Ся льотерия обнимає 7816 виграних в готівцї,
подїлених на
148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слїдуючими
в загальній скількости
165.000 корон в золотї та **100.950** зр. риньских а. в.
Тягненє послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.
Оден льос стоїть 2 зл. риньских а. в.
Льоси продає і адмінїстрация „Буковини.“
Льоси можна купити і в ц. к. льотерийних урядах, у всїх льотерийних коллектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеґрафічних, в конторах виміни, в урядах стаций желїзничих і др.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-руского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Памятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ до ШИТЯ,
най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанем
В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзничій (Banhofstrasse) ч. 26.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.